

Nr 99.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter; given Stockholms slott den 18 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlatande till riksdagen föredraganden hemställt.

G U S T A F.

Axel Rubbestad.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför föredraganden, statsrådet Rubbestad:

I årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, p. 73 och 74) föreslogs, att förslagsanslagen till avlöningar och omkostnader för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter i avbidan på särskild proposition skulle upptagas med allenast beräknade belopp, nämligen med 66 800 och 40 000 kronor, motsvarande de för löpande budgetår anvisade anslagsbeloppen.

Sedan frågan om möjligheterna att bereda nämnda konsulenter familje-

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 1 saml. Nr 99.

pensionsrätt nu varit föremål för närmare prövning, anhåller jag att få återkomma till ifrågakvarande anslagsäskanden.

1. Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	66 800	64 763
1943/44	66 800	—
1944/45 (förslag)	101 000	—

Kungl. Maj:t har den 5 maj 1939 fastställt följande avlöningsstat för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal:

- a. Lön, tjänstgöringspenningar och i förekommande fall ortstillägg, *förslagsvis*..... kronor 41 150

Avlöningsstat.

	L ö n			Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa
	Oreducerat belopp	Pensionsavgift motsvarande belopp	Reducerat belopp			
1 konsulent	3 000	150	2 850	1 500	500	4 850
3 konsulenter	9 000	450	8 550	4 500	1 500	14 550
1 konsulent	3 000	150	2 850	1 500	—	4 350
4 konsulenter	12 000	600	11 400	6 000	—	17 400
Summa kronor	—	—	—	—	—	41 150

Anm. 1. Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.

2. För det fall, att konsulent åtnjuter båda de för befattningen uppförda ålderstilläggen, skall det pensionsavgift motsvarande belopp, som skall avdragas å lönen, utgöra 200 kronor och således avlöningen, oberäknat i förekommande fall utgående ortstillägg, till honom utgå med 5 300 kronor.

3. Orttillägg utgår till konsulenterna i första (Stockholm), femte (Göteborg), åttonde (Östersund) och nionde (Luleå) distrikten.

- b. Ålderstillägg, *förslagsvis* ..... kronor 6 000
 c. Vikariatsersättningar m. m., *förslagsvis*.... » 5 450 kronor 52 600
2. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän:
- a. Expensersättningar, *förslagsvis* ..... » 4 500
 b. Tillfällig löneförbättring ..... » 9 700 » 14 200
- Summa förslagsanslag kronor 66 800

I samband med fastställandet av ifrågavarande avlöningsstat ha meddelats vissa särskilda bestämmelser angående tillämpningen av staten (se statsliggaren s. 215).

Rörande den tillfälliga löneförbättringen för fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna har i kungl. brev den 7 maj 1943 föreskrivits, att sådan löneförbättring utgår till den statens fattigvårds- och barnavårdskonsulent, som är stationerad i Stockholm, med 1 320 kronor (varav 920 kronor skola anses såsom lön och 400 kronor såsom tjänstgöringspenningar), till vardera av de i Östersund och Luleå stationerade konsulenterna med 1 200 kronor (varav 840 kronor skola anses såsom lön och 360 kronor såsom tjänstgöringspenningar) samt till envar av övriga konsulenter med 1 000 kronor (varav 700 kronor skola anses såsom lön och 300 kronor såsom tjänstgöringspenningar).

Till de nu angivna avlöningsförmånerna kommer dyrtidstillägg enligt de för befattningshavare vid oreglerade verk gällande grunderna samt kristillägg. Inklusive dyrtidstilläggen och andra tillägg kunna ersättningarna till konsulenterna jämte vikariatsersättningar för närvarande beräknas till sammanlagt omkring 91 000 kronor, kristilläggen oberäknade.

Befattningarna såsom statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter äro icke förenade med tjänste- eller familjepensionsrätt. Dock har tjänstepension genom framställningar till riksdagen (prop. nr 49/1932, 259/1937, p. 8, 262/1941, p. 1, och 65/1942, p. 1; riksd. skr. nr 227/1932, p. 39, 245/1937, 323/1941 och 88/1942) pläгат utverkas åt konsulenter, som avgått från tjänsten efter uppnådd pensionsålder, 65 år. Vid bestämmandet av dylik pension har — i anslutning till vad som skulle ha gällt, därest befattningarna varit uppförda å ordinarie stat — såsom pensionsunderlag räknats med ett belopp av 4 752 kronor, motsvarande summan av grundlön och ålderstillägg, 4 000 kronor, efter omräkning till nyreglerad pension. För hel pension har brukat krävas 65 levnads- och 25 tjänstår. Befattningshavarna ha tillika såsom tjänstår pläгат tillgodoräknas, utom tjänstetiden såsom fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, jämväl intill två tredjedelar av tid, varunder de före tillträdet av statstjänst utfört arbete i fattigvårdens och barnavårdens tjänst.

Riksdagen har även i några fall, där behov av understöd ansetts föreligga, beviljat pension åt änkor efter avlidna fattigvårds- och barnavårdskonsulenter (prop. nr 148/1930, p. 6; mot. I: 128 och II: 280/1934 och prop. nr 49/1941, p. 4; riksd. skr. nr 371/1930, p. 6, 276/1934 och 16/1941.) Pensionsbeloppen ha därvid fastställts till 900 kronor.

I en till chefen för socialdepartementet ställd V. P. M. den 19 juni 1943 har *t. f. generaldirektören i socialstyrelsen K. J. Höjer* hemställt om övervägande av vilka åtgärder som kunde vidtagas för en förbättring av fattigvårds- och barnavårdskonsulenternas familjepensionsförhållanden och därvid bland annat framhållit följande.

Då i nuvarande situation icke torde kunna tagas något initiativ för placering av konsulenterna på ordinarie eller extra ordinarie stat, syntes den enda utvägen vara att konsulenternas efterlevande genom ett allmänt ut-

talande av riksdagen tillförsäkrades rätt till pension, oberoende av den ekonomiska ställningen. Den nu förekommande behovsprövningen borde alltså bortfalla och pensionsbeloppen vidare fixeras efter vissa grunder. Det vore ett uppenbart missförhållande, att befattningshavare med konsulenternas ställning och ansvar icke hade tryggheten att veta, att deras efterlevande med säkerhet kunde erhålla pension av statsmedel. Det syntes vara enastående att befattningar av ifrågavarande natur under så lång tid lämnats oreglerade. Det vore dessutom ett direkt statens intresse, att konsulenternas pensionsfråga snarast ordnades, så långt som detta för närvarande rimligen kunde ske. Socialstyrelsen hade sig bekant, att särskilt det ovissa läget i fråga om familjepensionen föranlett kvalificerade krafter att ställa sig tvekan, huruvida de borde taga vikariat eller söka här ifrågavarande befattningar. Jämförbara kommunala befattningar på socialvårdens område syntes genomgående vara förenade med rätt till tjänste- och familjepension.

I utlåtande den 13 juli 1943 över denna framställning har *statskontoret* föreslagit, att densamma icke måtte föranleda någon åtgärd. Det borde enligt ämbetsverkets mening icke komma i fråga att vid sidan av det statliga pensionssystemet tillskapa en särskild pensioneringsform, som i detta fall dessutom skulle komma att omfatta en ytterst fåtalig befattningshavargrupp.

I en inom *socialdepartementet* upprättad *promemoria* har sedermera frågan om fattigvårds- och barnavårdskonsulenternas pensionsfrågor upptagits till närmare behandling. I *promemorian* anföres härom i huvudsak följande.

Frågan om beredande av tjänste- och familjepensionsrätt åt fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna har tidigare varit föremål för övervägande, men spörsmålet om ändrad anställningsform för konsulenterna har därvid ansetts icke böra upptagas till prövning i avbidan på slutförandet av utredningar rörande den sociala hjälpverksamhetens ordnande. Hinder torde dock icke i och för sig behöva möta mot att provisoriskt ordna pensionsförhållandena för nu berörda befattningshavare. Detta torde kunna göras utan att prövningen av deras framtida ställning inom socialvården därigenom föregripes. En dylik pensionsreglering synes lämpligen kunna ske enligt något av följande två alternativ.

Den ena möjligheten är att utan någon egentlig förändring av befattningshavarnas avlöningsförhållanden inordna dem under allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena. Detta kan ske genom beslut av Kungl. Maj:t med stöd av bestämmelserna i 1 § 2 mom. förstnämnda reglemente. Därvid erfordras, att befattningshavarna i fråga om pensionsunderlag och pensionsavdrag hänföras till viss lönegrad. För bedömande av vilken lönegrad, som i så fall bör komma ifråga, må nämnas, att hel pension enligt de hittills av riksdagen för konsulenterna tillämpade pensioneringsgrunderna för närvarande uppgår till 6 922 kronor 56 öre för år. Om befattningarna i pensionshänseende hänföras till någon av lönegraderna Eo 22 eller Eo 23, skulle tjänstepensionen för närvarande uppgå till 6 712 kronor 20 öre respektive 7 121 kronor 40 öre. Familjepensionsunderlaget i nämnda lönegrader är 2 040 respektive 2 148 kronor. Vidare må frambållas, att för nämnda lönegrader äro fastställda tjänstepensionsavdrag å 243 respektive 267 kronor och familjepensionsavdrag å 234 respektive 249 kronor. En lösning av pensionsfrågan enligt nu angivna riktlinjer skulle endast påkalla en ändring i avlöningsstaten med avseende å det nuvarande avdraget å lönen för pensionsavgift motsvarande belopp. Möjligen kunde därutöver övervägas, huruvida någon höjning av lönen borde genomföras för undvikande av kontant löneminsk-

ning på grund av att pensionsavdragen skulle överstiga den hittillsvarande reduktionen med pensionsavgift motsvarande belopp. Å andra sidan skulle konsulenterna ju erhålla en betydande förbättring i avseende å familjepensionsrätten, en förmån, som ekonomiskt överstege höjningen av avdragen.

Det andra alternativet för provisoriskt lösande av konsulenternas pensionsfråga är att genomföra en lönereglering av deras tjänster på så sätt, att dessa ombildas till extra ordinarie befattningar och inordnas under civila icke-ordinariereglementet. Genom en sådan åtgärd bli befattningshavarna automatiskt underkastade bestämmelserna i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena. En dylik lönereglering förutsättes emellertid erhålla provisorisk karaktär i avvaktan på resultatet av pågående utredningar om socialvården, vilka kunna beröra konsulentorganisationen. Ett inordnande under nyssnämnda avlöningsreglemente bör följaktligen ske med utgångspunkt från att befattningshavarna inplaceras i den lönegrad, som närmast motsvarar deras nuvarande löneställning. Någon höjning av lönerna för ifrågasättande befattningshavare synes nämligen i nuvarande läge icke böra ifrågasättas. Vid övervägande av frågan om lämplig lönegrad för konsulenterna vid inordnande under civila icke-ordinariereglementet torde även böra beaktas de uppgifter beträffande pensionsförhållandena, som lämnats i det föregående.

En jämförelse mellan begynnelse- och slutlöner enligt nuvarande bestämmelser samt löneställningen vid en inplacering i lönegraderna Eo 22 och Eo 23, vilka närmast syntes kunna komma ifråga, har gjorts i följande, till memorian fogade sammanställning.

A. *Begynnelselön.*

D y r o r t	För närvarande (efter avdrag av mot pensionsavgift svarande belopp, 150 kr.)	Eo 22 : 21		Eo 23 : 22	
		Efter verkställt tjänstepensionsavdrag (243 kr.)	Efter verkställda tjänste- och familjepensionsavdrag (243 + 234 kr.)	Efter verkställt tjänstepensionsavdrag (267 kr.)	Efter verkställda tjänste- och familjepensionsavdrag (267 + 249 kr.)
I-ort	10 143	9 802	9 568	10 344	10 095
H-ort.....	9 940	9 512	9 278	10 048	9 799
G-ort.....	9 614	9 226	8 992	9 752	9 503
F-ort.....	8 782	8 940	8 706	9 457	9 208
E-ort.....		8 654	8 420	9 165	8 916
C-ort.....		8 079	7 845	8 573	8 324

B. *Slutlön.*

D y r o r t	För närvarande (efter avdrag av mot pensionsavgift svarande belopp, 200 kr.)	Eo 22 : 24		Eo 23 : 25	
		Efter verkställt tjänstepensionsavdrag (243 kr.)	Efter verkställda tjänste- och familjepensionsavdrag (243 + 234 kr.)	Efter verkställt tjänstepensionsavdrag (267 kr.)	Efter verkställda tjänste- och familjepensionsavdrag (267 + 249 kr.)
I-ort	11 697	11 584	11 350	12 208	11 959
H-ort.....	11 504	11 289	11 055	11 916	11 667
G-ort.....	11 178	10 996	10 762	11 620	11 371
F-ort.....	10 362	10 701	10 467	11 324	11 075
E-ort.....		10 405	10 171	11 029	10 780
C-ort.....		9 817	9 583	10 441	10 192

I anslutning till dessa sammanställningar anföres vidare i promemorian.

Därest konsulenttjänsterna hänföres till någon av nyssnämnda lönegrader, uppkommer i en del lönelågen kontant löneminskning. Den gjorda sammanställningen ger dock icke en fullständig bild härav, enär densamma endast utvisar begynnelse- och slutlöner. Hänsyn har sålunda icke tagits till det förhållandet, att konsulenterna för närvarande allenast erhålla två ålders-tillägg, det första efter 5 och det andra efter 10 år, medan enligt civila icke-ordinariereglementet skulle förekomma tre löneklassuppflyttningar, nämligen efter 3, 6 och 9 år. Vid ett inordnande av konsulenterna under nämnda reglemente torde få övervägas, i vad mån befattningshavarna skola äga uppbära personliga lönetillägg för undvikande av löneminskning. Beträffande detta spörsmål må helt allmänt framhållas, att kontant löneminskning, som beror på att befattningshavarna få vidkännas pensionsavdrag, i och för sig motsvaras av den betydande förmånen att erhålla en verklig tjänste- och familjepensionsrätt.

Över berörda promemoria ha *yttranden* avgivits av socialstyrelsen, statskontoret, allmänna lönenämnden och socialvårdskommittén.

Av de i promemorian framställda alternativen förordar *socialstyrelsen* ombildning av konsulenttjänsterna till extra ordinarie befattningar och inordnande av dem under civila icke-ordinariereglementet. Placering i lägre lönegrad än den ifrågasatta Eo 23 bör enligt styrelsens mening icke ifrågakomma. Vid sitt tillstyrkande av denna lösning har styrelsen utgått ifrån att denna lönegradsplacering icke skall vara bindande för framtiden.

Socialvårdskommittén framhåller, att intet av de i promemorian angivna alternativen föregriper en framtida omprövning av dessa befattningshavares ställning inom socialvårdssystemet. Däremot böra de icke göras till ordinarie tjänstemän. Kommittén förordar alternativet att konsulentbefattningarna ombildas till extra ordinarie tjänster och därvid inplaceras i lönegraden Eo 23. Härigenom skulle, anför kommittén, konsulenterna erhålla en fastare ställning i lönehänseende och rättvisa göras åt dessa tjänstemän, som alltför länge fått kvarstå på oreglerad stat.

Statskontoret avstyrker alternativet att göra tjänsterna till extra ordinarie och framhåller bland annat följande.

En inplacering av konsulenterna i det gällande lönesystemet såsom extra ordinarie tjänstemän syntes — även om en sådan löne reglering gäves endast provisorisk karaktär — knappast kunna genomföras utan bindande verkan för framtiden. Då sålunda härigenom resultatet av de pågående utredningarna om socialvården skulle komma att föregripas, borde konsulenternas pensionsfråga enligt ämbetsverkets mening icke lösas i denna ordning.

Beträffande utvägen att inordna konsulenterna under allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena genom beslut av Kungl. Maj:t med stöd av bestämmelserna i 1 § 2 mom. allmänna tjänstepensionsreglementet erinrar statskontoret, att ämbetsverket vid upprepade tillfällen hävdadt den uppfattningen, att pensionsrätt enligt gällande pensionsreglementen i regel icke borde beviljas tjänstemän med annan anställningsform än som generellt vore förenad med sådan rätt. Därest emellertid slutförande av pågående utredningar om socialvården kunde antagas komma att draga ut på tiden, syntes det som om sådana särskilda skäl för beredande av pensionsrätt åt här ifrågavarande befattningshavare förelåge, vilka kunde motivera ett undantag

från den av ämbetsverket sålunda hävdade principen. För sådant fall ville statskontoret ej heller göra någon erinran mot att en lösning av pensionsfrågan komme till stånd enligt detta alternativ.

Då för de nu i tjänst varande konsulenterna någon minskning av de beräknade tjänstepensionsförmånerna icke skäligen syntes böra äga rum, anser sig statskontoret vid en sådan lösning — med hänsyn tagen jämväl till att efter 1932, då de nu tillämpade grunderna i fråga om konsulenternas tjänstepensionering fastställdes, pensionsförmånerna för statens befattningshavare undergått väsentliga förbättringar — böra förorda, att såsom pensionsunderlag respektive pensionsavdrag tillämpas de belopp, som gälla för extra ordinarie tjänsteman i 23 lönegraden. Någon gottgörelse till de redan utnämnda konsulenterna för att kompensera den löneminskning, som uppkomme genom skyldigheten att vidkännas pensionsavdrag enligt angivna grunder, borde icke ifrågakomma, i synnerhet som denna minskning väl uppvägdes av den erhållna förmånen av familjepensionsrätt.

För att de nu i tjänst varande fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna icke genom en dylik pensionsreglering i tjänstepensionshänseende skola komma i sämre ställning än om pensionen beviljats enligt hittills tillämpade grunder, ifrågasätter ämbetsverket en föreskrift, att pensionen enligt allmänna tjänstepensionsreglementet jämte utgående tilläggsförmåner i förekommande fall icke må understiga vad som skulle tillkommit vederbörande enligt nyssnämnda grunder.

Allmänna lönenämnden anför i huvudsak följande.

Uppkommande frågor om egen pension till konsulenterna och om understöd till deras efterlevande torde enligt lönenämndens mening utan större olägenheter kunna tills vidare, liksom hittills, regleras genom beslut från fall till fall. Om emellertid en omreglering av fattigvårds- och barnavårdskonsulenternas avlönings- och pensionsförhållanden finnes nu böra vidtagas, anser lönenämnden detta böra ske genom deras inplacering i lämplig lönegrad i civila icke-ordinariereglementet. Lönenämnden anser sig emellertid icke kunna tillstyrka högre lönegradsplacering än Eo 22 samt erinrar i detta sammanhang, att skyddskonsulenterna inom fängvården tillhöra lönegrad Eo 21.

Vid ett hänförande till lönegrad Eo 22 torde fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna enligt nämndens mening böra inplaceras i den löneklass, i vilken avlöningen, minskad med tjänstepensionsavdrag, närmast motsvarar den nu i olika fall utgående. Om härvid löneminskning skulle uppstå, synes kompensation böra medgivas i form av personlig lönefyllnad. Vid dennas utmätande torde, liksom i fråga om löneklassplaceringen, hänsyn icke böra tagas till förekomsten av familjepensionsavdrag.

Fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna ha i en den 15 februari 1944 dagtecknad framställning anfört i huvudsak följande.

Det är med synnerlig stor tillfredsställelse vi observerat, att åtgärder nu komma att vidtagas för att ordna konsulenternas pensionsförhållanden. Ehuru vi finna det särskilt anmärkningsvärt, att våra tjänster efter att hava varit inrättade sedan den 1 januari 1919 icke nu kunna anses motsvara ett sådant permanent behov, att de böra ordinariesättas, få vi hemställa, att tjänsterna åtminstone införas i civila icke-ordinariereglementet. Därvid anse vi i likhet med socialstyrelsen och socialvårdskommittén synnerligen betydelsefullt, att tjänsterna inplaceras i lönegrad Eo 23. Det bör uppmärksammas, att alltsedan 1919 konsulentinstruktionen vid olika tillfällen högst betydligt utvidgats och att konsulenterna ålagts nya, stora och betydelse-

fulla uppgifter och att såväl fattigvårdsstyrelsernas som barnavårdsnämndernas verksamhet under senare år blivit alltmera krävande.

Jämväl med en sådan lönesättning som Eo 23 torde minskningar av avlöningsbeloppen komma att äga rum i vissa dyrortsgrupper. Då denna minskning, åtminstone vad det gäller begynnelselöner, synes hålla sig inom ramen för kostnaderna för familjepensionsavdraget, torde någon berättigad erinran mot denna lönesättning för närvarande icke kunna göras. I den mån avdraget överstiger kostnaderna för familjepensionsavdraget, anse vi dock att personliga lönetillägg böra förekomma.

Dessutom få vi hemställa, att samtliga konsulenter för erhållande av löneklassplacering tillerkännas rätt att räkna tjänstetid dels fr. o. m. den tid de utnämnts av Kungl. Maj:t dels också för den tid de av socialstyrelsen varit förordnade såsom vikarier eller innehaft förordnande på vakanta konsulenttjänster.

*Före-
draganden.*

Utan att längre avvakta socialvårdsreformen har jag ansett mig nu böra till övervägande upptaga frågan om möjligheterna att bereda statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter en säkrare ställning i familjepensionshänseende. Om dessa befattningar, som tillkommo för omkring 25 år sedan, hade nyinrättats någon gång efter tillkomsten av det nuvarande civila icke-ordinariereglementet, är det sannolikt, att tjänsterna åtminstone upptagits på vanlig extra ordinarie stat och att befattningshavarna sålunda utan vidare erhållit sin tjänste- och familjepensionering ordnad. Vid övervägande av frågan har jag utgått ifrån att endast en sådan lösning kan ifrågakomma, som icke föregriper prövningen av dessa befattningars ställning inom den framtida socialvårdsorganisationen. En ordinariesättning är redan för den skull utesluten.

I valet mellan de båda provisoriska lösningar, som angivits i förenämnda departementspromemoria, har flertalet remissmyndigheter, socialstyrelsen, socialvårdskommittén, och allmänna lönenämnden, ansett en ombildning av tjänsterna till extra ordinarie vara att föredraga, medan statskontoret avstyrkt denna linje såsom alltför bindande för framtiden. För den händelse utredningarna om socialvårdsreformen kunna antagas draga långt ut på tiden har statskontoret däremot icke velat rikta erinran mot att tjänste- och familjepensionsreglementena gjordes tillämpliga å konsulenterna genom ett beslut av Kungl. Maj:t med stöd av 1 § 2 mom. tjänstepensionsreglementet. Med hänsyn till socialvårdskommitténs uttalande att en extraordinariesättning av tjänsterna icke föregriper en framtida omprövning av dessas ställning inom socialvårdssystemet anser jag mig emellertid oförhindrad att tillstyrka att tjänsterna ombildas till extra ordinarie, en lösning, som synes principiellt mera tilltalande. Beträffande inplaceringen i lönegrad står valet mellan Eo 23 och Eo 22. Även om, på sätt allmänna lönenämnden framhållit, skäl kunna anföras för den lägre lönegradsplaceringen, har jag dock, med beaktande av vad statskontoret anfört om att tjänstepensionen för dessa befattningshavare icke bör bli till beloppet lägre än de pensioner, som riksdagen sedan början av 1930-talet plägat bevilja, ansett mig böra biträda förslaget om inplacering i lönegraden Eo 23. Uppkommande frågor om över-

gångsanordningar beträffande inplaceringar i löneklass böra under beaktande av de nu utgående avlöningsförmånerna prövas i den ordning, som avses i civila icke-ordinariereglementet.

Med nu angivna utgångspunkter kunna nettolönerna till konsulenterna beräknas till sammanlagt i runt tal 70 000 kronor, vilket belopp synes böra jämte medel till vissa i det följande angivna utgifter upptagas under en förslagsvis beräknad anslagspost, benämnd Avlöningar till icke-ordinarie personal.

Jämväl de till vikarier för konsulenterna utgående avlöningsförmånerna torde böra bestämmas i viss anslutning till de nya grunderna för konsulenternas avlöning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, där vikarien icke åtnjuter lön enligt de civila avlöningsreglementena, fastställa den lön han må åtnjuta. En viss höjning av det för vikariatsersättningar m. m. beräknade beloppet torde vara erforderlig, dels på grund av den förlängning av semestern, som för flertalet konsulenter följer med löneregleringen, dels ock på grund av vikariatsarvodenas uppräknings till den levnadskostnadsnivå, vid vilken det statliga lönesystemet är reglerat. Den av sistnämnda omständighet betingade höjningen är endast formell, eftersom den innebär en motsvarande avlastning från dyrtidstilläggsanslaget. Till vikariatsersättningar synes sålunda böra beräknas ett från 5 450 till 8 000 kronor förhöjt belopp, vilket bör anvisas under förenämnda anslagspost till Avlöningar till icke-ordinarie personal.

Under samma anslagspost böra vidare i enlighet med eljest tillämpade regler (jämför kungörelsen nr 534/1941) upptagas medel *dels* till lokalersättningar à 500 kronor för år till konsulenter, åt vilka icke kan beredas arbetsrum med telefon i av staten upplåtna lokaler, *dels ock* till vissa ersättningar för kostnader, som konsulenterna haft i tjänsten för skriv- och expeditiönsarbete. Liksom för löpande budgetår torde de förra kostnaderna böra beräknas till 4 500 kronor och de senare, vartill medel tidigare anvisats under omkostnadsanslaget, på sätt jag vid äskande av detta anslag förordat, till 6 800 kronor. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal skulle sålunda uppgå till sammanlagt (70 000 + 8 000 + 4 500 + 6 800) 89 300 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg synes kunna beräknas till 11 700 kronor.

Avlöningsanslaget skulle sålunda uppgå till ett sammanlagt belopp av 101 000 kronor mot för löpande budgetår 66 800 kronor. Denna anslagshöjning på omkring 34 000 kronor motsvaras till ett belopp av något över 25 000 kronor av en besparing å femte huvudtitelns anslag till dyrtidstillägg och till ett belopp av 6 800 kronor av en överflyttning från omkostnadsanslaget.

Från anslaget för nästa budgetår torde jämväl få bestridas vissa mindre övergångskostnader, vilka icke synas behöva föranleda en uppräknings av anslagsbeloppet. Enligt nu gällande bestämmelser utanordnas nämligen konsulenternas lön, ålderstillägg och ortstillägg vid början av varje månad

med därå belöpande andel, medan tjänstgöringspenningar och expensersättning utbetalas vid eller efter slutet av den månad, varunder de intjänats. För att konsulenterna icke vid övergången till det nya lönesystemet, vilket innefattar efterskottsbetalning för samtliga avlöningsförmåner, skola komma i försämrad ställning, torde på sätt skett vid andra löneregleringar till dem få vid ingången av juli månad utbetalas lönefyllnadsbelopp, som motsvara vad de eljest skulle ägt uppbära förskottsvis för denna månad. Dessa kostnader torde, därest riksdagen icke gör någon erinran däremot, få bestridas från den förslagsvis beräknade anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie personal.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter:

Befattning.	Lönegrad.
Personalförteckning.	
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.	
9 fattigvårds- och barnavårdskonsulenter.....	Eo 23;

dels godkänna följande avlöningsstat för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 89 300
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 11 700
<u>Summa förslagsanslag kronor 101 000;</u>	

dels ock till Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 101 000.

2. Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader, *förslagsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	30 000	35 250
1943/44	40 000	—
1944/45 (<i>förslag</i>)	33 500	—

För användningen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har Kungl. Maj:t genom beslut den 7 maj 1943 fastställt omkostnadsstat, uppdragande en post till reseersättningar å 30 000 kronor och en post till expenser å 10 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1943 har *socialstyrelsen* föreslagit, att anslaget för nästa budgetår skulle höjas till 50 400 kronor, därvid posten till rese-

ersättningar upptagits till oförändrat belopp, medan medelsbehovet för expenser beräknats höjt från 10 000 kronor till 20 400 kronor.

Denna ökning betingas till större delen, 9 400 kronor, av en föreslagen höjning till 1 800 kronor om året av ersättningen till åtta av konsulenterna för de kostnader, som dessa vederbörligen styrkt sig ha haft för anlitande av biträde till skriv- och expeditjonsarbete. Sådan ersättning utgår från och med innevarande budgetår med högst 625 kronor utom till konsulenten i åttonde distriktet, som sedan åtskilliga år ägt uppbära dylik ersättning med högst 1 800 kronor.

Av en av styrelsen upprättad sammanställning framgår, att skillnaderna emellan antalet utgående skrivelser i de olika distrikten under de senast förflutna fem åren i allmänhet i någon mån utjämnats, så att konsulenten i åttonde distriktet ingalunda står i sådan särställning som tidigare i detta avseende. Med hänsyn till denna utjämning ock under framhållande av att samtliga konsulenters skriv- och expeditjionsgöromål numera vore mycket omfattande har styrelsen föreslagit nyssnämnda höjning för de övriga konsulenterna.

Vidare betingas ökningen av en föreslagen höjning från 2 000 kronor till 3 000 kronor av det sammanlagda belopp, som må utgå till konsulenterna i gottgörelse för interurbana telefonsamtal i tjänsten från bostadsorten. Det för närvarande utgående beloppet, som höjts till nuvarande nivå från och med budgetåret 1942/43, vore enligt styrelsens mening icke till fyllest.

Beträffande socialstyrelsens förslag att höja den till konsulenterna utgående ersättningen för betald biträdeshjälp från 625 till 1 800 kronor per år vill jag stryka under, att sådan ersättning över huvud taget icke förrän från och med innevarande budgetår utgått, om man bortser från konsulenten i Östersund. Den av styrelsen gjorda sammanställningen för åren 1933—1942 rörande antalet från konsulenterna utgångna skrivelser — vilken avser att belysa den utjämning mellan olika distrikt, som ägt rum under senare tid — giver tillika vid handen, att antalet skrivelser totalt sett snarast minskats under de sista tio åren. Med hänsyn härtill och under beaktande jämväl av det förhållandet, att konsulenterna numera kunna erhålla viss lättnad i sitt arbete genom hjälp från de sedan den 1 juli 1942 till socialstyrelsen anknutna barnavårdsombuden ute i länen, anser jag tillräckliga skäl icke förebragta för att den åsyftade utjämningen mellan distrikten skall ske genom en höjning av nu utgående ersättningar. Trots de skäl, som kunna föreligga för en utjämning nedåt, anser jag mig dock kunna tillstyrka, att oförändrade belopp må utgå även under nästa budgetår. På sätt under föregående anslagspunkt anförts böra emellertid medel till dessa ersättningar anvisas under avlöningsanslaget. Från förevarande omkostnadsanslag bör således överflyttas ett belopp av 6,800 kronor.

I nuvarande läge anser jag mig icke böra biträda förslaget om en ökning av det relativt nyss höjda beloppet för telefonutgifter. Anslagsposten till expenser skulle sålunda kunna beräknas till (10 000 — 6 800) 3 200 kronor.

Med hänsyn till den under föregående anslagspunkt föreslagna extraordinariesättningen för konsulenterna bör en post till bestridande av sjukvård m. m. för dem upptagas å omkostnadsstaten, förslagsvis med 300 kronor.

*Före-
draganden.*

Omkostnadsstaten skulle sålunda erhålla följande utseende:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	30 000
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	3 200
3. <i>Sjukvård m. m., förslagsvis</i>	»	300
Summa förslagsanslag		kronor 33 500

På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *förslagsanslag*
av ..... kronor 33 500.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen,
att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll
utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

N. O. Aurelius.